

REGULERING AV FISKET ETTER PIGGHÅ

1 SAMMENDRAG

Fiskeridirektøren foreslår at det for første gang siden 2010 åpnes for et direktefiske etter pigghå for fartøy under 15 meter som fisker med konvensjonelle redskap. Fiskeridirektøren foreslår videre at fartøy over 15 meter som fisker med garn og line får beholde de to avregningsperiodene som fremkommer i gjeldende forskrift. Villkårene for avregningen vil være tilsvarende som i dag. Siden det ikke er fastsatt en kvote på pigghå foreslår Fiskeridirektøren at forskriften fortsatt er tidsbestemt, men viser til at det kan bli nødvendig med innstramminger av fisket etter pigghå igjen dersom uttaket viser seg å bli for høyt. I den forbindelse viser Fiskeridirektøren til at selv om ICES har kommet med et kvoteråd for pigghå i Nordøst-Atlanteren, så står arten fortsatt oppført som «sårbar» på den norske rødlisten. Fiskeridirektøren viser for øvrig til at regulering av pigghå kan komme opp som sak i forbindelse med NEAFC årsmøtet, og endelig avklaring knyttet til regulering av pigghå først foreligger etter at dette årsmøtet er avsluttet.

2 HISTORIKK

Etter mange år med 0-råd for pigghå i Nordøst-Atlanteren har ICES har kommet med et kvoteråd på 17 353 tonn pigghå i 2023 og 17 855 tonn pigghå i 2024. Det er ikke avklart om Norge vil få en andel av denne kvoten. Fiskeridirektoratet har de siste årene utarbeidet en rekke rapporter, sist i forbindelse med reguleringsmøtet våren 2018. Fiskeridirektøren viser til at hovedutfordringen har vært og er at pigghåen står på den norske rødlisten. De siste årene har bestanden forbedret seg, og arten er nå kategorisert under betegnelsen «sårbar». Det derfor er viktig å sørge for at uttak av arten holdes lavt. Samtidig tilsier hensynet til fiskerne at reguleringen bør mykes opp dersom det er mulig. I den forbindelse kan det nevnes at Fiskeridirektoratet mottar stadig flere tilbakemeldinger om at det er vanskelig å gjennomføre fiske i enkelte områder i enkelte perioder uten å få pigghå. Det kan være vanskelig å vite hvor pigghåen befinner seg fordi den beveger seg over store avstander på kort tid. Pigghåen svømmer også ofte i store stimer, så dersom fiskerne først får pigghå så får de gjerne mange på en gang.

Fiskeridirektøren viser til at det fra januar 2007 ble innført forbud mot direktefiske etter pigghå og at fisket etter pigghå i årene etter har vært regulert med ulike varianter av bifangst og avregningsperioder. Tilbakemeldinger på at det har vært vanskelig å gjennomføre et ordinært fiske etter andre arter har først og fremst kommet fra den minste flåten som ikke har anledning til å gå like lange distanser som de større fartøyene. Gjeldende regulering innebærer to avregningsperioder: 1. januar – 30 juni og 1. juli - 31. desember, med begrensninger knyttet til hvilke arter som inngår i avregningsgrunnlaget.

Tabell 1: Oversikt over reguleringen av pigghå fra 2007 og til dags dato.

2007- 2009	Fra 1. januar 2007 ble det innført forbud mot direktefiske etter pigghå. Unntak for kystfartøy under 28 meter som fisker med konvensjonelle redskap.
2010	Forbud mot direktefiske etter pigghå. Unntak for kystfartøy under 15 meter som fisker med konvensjonelle redskap.
Fra 2011	2011: Forbud mot direktefiske etter pigghå. Forbudet gjelder alle fartøygrupper. Bifangstregulering for fartøy som fisker med konvensjonelle redskap. I J-264-2009 ble det presisert at det kun var uungåelig bifangst av pigghå som kunne landes. Dette ble endret 7. oktober 2011 slik at all bifangst av pigghå kunne landes.
	2012 Ukeavregning på 20 % bifangst første halvår. Avregningsperiode fra 4. juni 2012 til og med 31. desember der fangst av pigghå kunne utgjøre 20 % av samlet fangst i hele perioden. Fra og med 31. juli ble avregningsperioden innskrenket til bare å gjelde konvensjonelle fartøy som fisker med garn og line.
	2013: To halvårlige avregningsperioder på bifangst. I hver av periodene kan fangst av pigghå utgjøre inntil 15 % av samlet fangst i hele perioden. Kun garn og linefangster inngår i avregningsgrunnlaget. Torsk og hyse fisket nord for 62°N samt pelagisk fisk inngår ikke i avregningsgrunnlaget.

Tabell 2: Oversikt over totalfangst av pigghå i perioden 2000-2022 uavhengig av redskap

Årstall	Kvantum (tonn)
2000	1 643
2001	1 425
2002	1 131
2003	1 119
2004	1 053
2005	1 010
2006	790
2007	615
2008	711
2009	543
2010	540
2011	247
2012	285
2013	250
2014	313
2015	217
2016	270
2017	222
2018	270
2019	370
2020	409
2021	367
2022	225

3 REGULERING

Fiskeridirektoratet har bedt om innspill fra Havforskningsinstituttet på om rådet fra ICES innebærer at det fra et biologisk perspektiv vil være tilrådelig å åpne noe opp for regulering av fisket etter pigghå. Fiskeridirektøren ser for seg at det vil være mest naturlig å åpne opp for at fartøy under 15 meter som fisker med konvensjonelle redskap kan få fiske direkte etter pigghå. Det vil i så fall kunne være aktuelt at fartøy over 15 meter får videreført gjeldende regulering med en avregningsperiode over seks måneder på samme vilkår som er pr. i dag.

Havforskningsinstituttet har i sin tilbakemelding vist til at det pt. foreligger svært mangelfulle data på pigghå både fra fiskeri og forskning, og at det er betydelig usikkerhet knyttet til bestandens sammensetning og utvikling. Havforskningsinstituttet:

«anser det som spesielt viktig å komme raskt i gang med å bygge opp gode tidsserier på fangst per enhet innsats (CPUE), og på lengde- og kjønns sammensetning i fangstene. Et begrenset direktefiske vil kunne gi langt bedre data på fangst per enhet innsats enn et bifangstfiske. Ved samarbeid med et utvalg av interesserte fiskere, vil det også være mulig å få ytterligere informasjon og prøvetaking.»

Havforskningsinstituttet anbefaler derfor at det åpnes for et begrenset direktefiske i tråd med Fiskeridirektoratets forslag.

Fiskeridirektøren foreslår at det åpnes for at fartøy under 15 meter som fisker med konvensjonelle redskap kan fiske direkte etter pigghå. Fiskeridirektøren foreslår at avregningsperioden på halvårsbasis videreføres for fartøy over 15 meter som fisker med garn og line. Dette innebærer at det er tillatt å ha inntil 15 % fangst av pigghå for fartøy over 15 meter som fisker med garn og line. Avregningen regnes ut fra samlet fangst i hele perioden fra og med 1. januar til og med 30. juni og hele perioden 1. juli til og med 31. desember. Følgende fangst inngår ikke i avregningsrunnlaget: torsk og hyse fisket nord for 62°N, pelagiske arter.